

Sygn. akt III USK 183/21

POSTANOWIENIE

Dnia 4 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania J. D.-N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o ubezpieczenia społeczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 sierpnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 listopada 2019 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w L. z 14 maja 2019 r., V U [...] i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (organ rentowy) z 29 października 2018 r. w ten sposób, że stwierdził, iż J. D.-N. (wnioskodawczyni) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 17 czerwca 2013 r. do 23 stycznia 2018 r. oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, związanego z wykładnią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), a dotyczącego niejednoznacznego pojęcia działalności gospodarczej, co prowadzi do wątpliwości interpretacyjnych. Problem prawny dotyczy ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu kobiet podejmujących działalność gospodarczą w czasie ciąży, deklarujących maksymalną podstawę wymiaru składek na początku działalności gospodarczej, korzystających przez długi czas ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Odpowiedzi wymaga pytanie jakimi cechami powinna charakteryzować się działalność, żeby można ją było uznać za działalność gospodarczą. Czy działania o charakterze doraźnym, wypadkowym, sporadycznym, niesystematycznym mogą świadczyć o prowadzeniu działalności rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.).

Wnioskodawczynie w odpowiedzi na skargę kasacyjną organu rentowego wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Kwestia pojęcia prowadzenia działalności gospodarczej i oceny, czy istnieje tytuł ubezpieczeń społecznych oparty na podstawie wynikającej z prowadzenia takiej działalności, także w przypadkach podyktowanych celem uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, była już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (zamiast wielu zob.: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2018 r., I UK 320/17, LEX nr 2583105; z dnia 10 października 2018 r., II UK 287/17, LEX nr 2561660, z dnia 16 stycznia 2014 r., LEX nr 1444493; z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404; z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16, LEX nr 2305920); z dnia 10 lutego 2016 r., I UK 65/15, LEX nr 2118451; z dnia 16 lutego 2016 r., I UK 77/15, LEX nr 2000382; . z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127; z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, LEX nr 2497578 i powołane tam orzecznictwo).

Sąd Najwyższy przypomina w związku z tym, że na użytek ustawy systemowej za podmiot prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą uznawało się podmiot, który prowadził działalność w rozumieniu art. 2 ustawy o działalności gospodarczej. Działalność gospodarcza musi odpowiadać pewnym cechom - w ujęciu tradycyjnym działalność gospodarcza charakteryzuje się profesjonalnością, samodzielnością, podporządkowaniem zasadzie racjonalnego gospodarowania, celem zarobkowym, trwałością prowadzenia, wykonywaniem w sposób zorganizowany oraz uczestniczeniem w obrocie gospodarczym. Aby więc można było o niej mówić, muszą zostać spełnione kumulatywnie wszystkie przesłanki (zarobkowy charakter prowadzonej działalności, zorganizowany charakter, ciągłość wykonywania działalności). Przesłanki te podlegają ocenie w toku postępowania sądowe na podstawie stosownych ustaleń faktycznych, które są wiążące w postępowaniu kasacyjnym. Sąd drugiej instancji w pełni respektował taki właśnie kierunek wykładni, przyjmując go za podstawę oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego, z którego jednoznacznie wynikało, że „czynności, które wnioskodawczyni wykonywała w ramach swojej działalności jako agent poszukujący klientów firm ubezpieczeniowych, nie były podejmowane w celu pozorowania prowadzenia działalności gospodarczej” a ponadto „była to działalność stała, zorganizowana, systematyczne i ukierunkowana na osiągnięcie zysku”. Ponadto, w myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.